

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Error in fine; ubi etiam agitur quando deficit voti finis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

2. Si poena exprimitur sine determinatione quoad vices, quibus poena sit assumenda, v.g. sic: *Voveo jejunare si ludam, Voveo peregrinationem Hierosolymitanam, si adulterium committam, &c.* non semper intelligitur toties esse subvertendam poenam, quoties votum violatur; sed tenet regulam: Quando poena est ex ordinis, quaeque iterari solet, intelligitur toties quoties, quare in praedicto voto de jejunando, si lusero, toties re ad jejunium condemnor, quoties ludis, quando autem est ex gravissimis, quaeque iterari non consueverunt, qualis est dicta peregrinatio, in prima solum transgressione urgebit poena, in consequentibus ex doctr. Sanch. Lam. apud Castr. tom. 3. n. 15. d. 1. p. 18. m. 6. Ratio est, quia non est verosimile voventis intentionem (quam ex communi hominum more interpretandam esse in votis; post paululum dicemus) fuisse, sibi imponere toties, quoties poenas illas insolitas; verosimile est voluisse moderatas, & solitas; semper intellige, nisi qui contrarium expectet.

3. Si recorderis, sciasque votum emisisse, at nescias, an sub poena aliqua emiseris, ad nullam poenam te obligo, quando, quavis cum gravi culpa, contra votum agis; quia nemo sibi debet poenam indicere, si certa non est.

4. Si recorderis voti, non autem poenae, votumque transgrediaris; te ad poenam nequaquam obstringi diximus *supra lib. 1. c. 2. §. 6. n. 16.* probabiliter.

Praeterea, quando ob quancunque rationem a voti transgressione excusaris, te poenae reum nequitiam facio. Ita Sanch. lib. 4. in dec. c. 22. a n. 14. vovisti, v. g. jejunaturum, si Sacro interfis, si die feriatum, si die etiam die festivo impeditus autem ex assistentia infirmi, vel ex invincibili causa, Missam non audis, ad jejunium non teneris. Ratio est, quia intentio fuit te in poenam jejunare velle; at ubi nulla culpa est nulla debetur poena, secundum hanc regulam, te votum emisisse praesumendum est. Idem dic, si in transgressione adfit sola venialis culpa, quia gravis poena levi culpa nequaquam imponitur.

5. Denique in voto poenali duplici, cum poena sit accessoria voto, sequitur, quod si absolvaris a voto censearis absolutus a poena. Ita Castr. l. c. n. 4. Imo non est improbabile, si petas dispensationem dicti duplicis voti, satis esse explicare superiori ipsum votum principale, v. g. votum de non ludendo, sine necessitate explicandi poenam, sub qua dictum votum confirmasti. Sic idem n. 5.

Ratio est, quia tota ratio dispensandi residet in ipso principali.

CAPUT XIII.

Quid operetur Error, vel ignorantia in Voto.

1. Error, siue ignorantia potest esse, vel circa voti substantiam, vel circa qualitates: vel circa finem; de singulis breviter. Et quamvis nonnulli distinguant, quando adest ignorantia positiva, & quando negativa: ego tamen non distinguendum censo: quia quoad haec, quae in hoc capite tractamus, necessaria non est.

Error in substantia Voti.

2. Dico primo, si erretur circa voti substantiam, vel ea ignoretur, votum irritum est, quia deficiente substantia, omnia, quae ab ea consequuntur, deficiunt. Ita Less. lib. 4. c. 40. dub. 2. n. 3. 1. Suar. t. 2. de Rel. lib. 1. de voto, c. 1. n. 6. Suar. lib. 4. in Dec. c. 2. n. 6. Hinc, si quis non cognoscens votum inducere obligationem exequendi, illud emitteret, emitteret nullum? Obligatio enim est de essentia voti. Si quis erraret in objecto, seu materia, quam voveret, idem esset, materia enim est de voti substantia: Vt, si quis voverit ire Hierosolymam, putans sine navigatione id fieri posse, idem esset, si ignorans professionem

Religionis esse perpetuam, illam quis voveat: perpetuitas enim in Religione pertinet ad essentiam.

Illam praedictis, sciendis notanda est exceptio: nam si, quod de substantia est nescias, voveas tamen, prout res in se est, & prout alij voverent (id quod ex animo tuo colligendum erit) Reus eris voti: quia tunc tacite consentis in substantiam voti.

Error in qualitate Voti.

4. Dico secundo, si ignorantia sit circa voti circumstantias, vel qualitates, distinguendum est. Ita Less. loc. cit. dub. 10. & 13. Sanch. loc. cit. c. 3. a num. 8. Suar. l. cit. a n. 11. Bonac. t. 2. disp. 4. q. de voto, p. 3. §. 2. n. 4. nam si tantum sint ponderis, ut in ipsum voti obiectum redundent, vitabitur, annullabiturque votum, tum quoad substantiam, tum quoad illas circumstantias. At si circumstantiae sint parvi ponderis, validum erit votum. Ratio est, quia ignorantia circumstantiarum magnis ponderis, ignorari censetur ipsa voti substantia: at ignorari circumstantiarum modicae considerationis, non censetur ignorari substantiam voti, solum circumstantiam illam ignoratam portigent causam faciliorem relaxationi. Explico utrumque exemplis.

5. Si voveas Religionem Cartusianorum, vel Minorum, nesciens eos, & continere a comedendis carnis: vel Religionem Capucinorum ignorans ab eis nudum corpus rudi lana contegi, nulliter voves; nec eas, imo nec aliam ingredi obligaris: quia ex una parte tu illam Religionem vovisti non aliam: & ex alia parte ex qualitate tantum sunt gravitatis, ut profus immutent obiectum tui voti: ita ut iis qualitatibus non cognitis, unde nec promissis, Religio incognita censetur, & non promissa.

6. Contra vero, si voveas dare elemosynam huic pauperi, credens eum esse, v. g. Sacerdotem, si invenias Sacerdotem non esse Ordinis insignitum, adhuc teneris voto: ejusmodi enim error in illa circumstantia non videtur esse tantus, ut totum votum immutare possit: licet enim non vovisses, si illum Sacerdotem non putasses, vovisti tamen consentiendo substantiae elemosynae ex vi pietatis in pauperem, quae te principaliter movebat.

7. Petes, si solum circumstantia parvi momenti sit ignorata, unde validum sit votum quoad substantiam, et tunc obligatio exequendi, si ea sit inseparabilis pars materiae voti?

Respondetur, erit: quia, cum parum pro nihilo reputetur, censetur votum esse etiam de illa parva circumstantia necessario imbibita in principali. Quod si forte esset separabilis, possetque integrè substantia voti poni sine illa circumstantia; tunc ea circumstantia posset omitti, quia cum fuerit ignorata, sub voti obligationem non cadit.

8. Video operosum esse aliquando dignoscere, An qualitas sit magni, vel parvi ponderis, sitque, tanta ut redundet in substantiam: Nec tamen aliam regulam tradunt Doctores, nisi prudens boni viri judicium, quo ex circumstantiis, mente, finemque, quem de facto habui vovens (nec solum quem habuisset, si scivisset) tota res morali diligentia examinatur.

Error in fine Voti. Vbi etiam agitur, Quomodo debeat Voti finis.

9. Finis quantum ad nos hic pertinet, vel est solum impulsivus, & veluti quaedam occasio vovendi, vel est principalis, & recte intentus.

Hanc vocant auctores causam finalem voti; illam causam excitantem, & moventem, Si, v. g. voveas visitare Virginem Lauretanam, occasione, quod Laureti aditus amicus, visitatio Lauretana est causa finalis; Amici, est solum motiva.

10. Dico jam tertio, si error sit in causa finali, nullum est votum, si in motiva, votum est validum. Ita Less. l. c. n. 11. Suar. l. c. n. 14. Sanch. l. c. n. 4. 5. Bonac. l. c. n. 13. Ratio est, quia finis intentus pertinet ad essentiam promissionis; ex fine enim promissio aequè, ac ceterae humane actiones

actiones speciem suam, & essentiam trahunt; Contra
voti ad essentiam promissionem non pertinet causa solum
impulsiua. Hinc, si vocaretur Neapolim, quia credis
esse corpus sancti Nicolai, corrumpitur votum: quia error
est in causa finali; at verò si adesset Laureti tuus ille
cuius forte occasione peregrinationem vovisti,
cuius voti vinculo teneris; quia amici visitatio solum
est causa motiua.

11. Quid si sancta Domus Lauretana aliò, v.g. transla-
ta esset, vel corpus modò dictum sancti Nicolai alibi in-
veniretur? Respondeo, si multum, seu notabiliter in loco
pau distanti, quam à te distat Civitas Neapolitana, &
Lauretana, inueniretur, sanè dissolveretur votum: si pa-
ram non item, sed obligabit, ut ex modò dictis à num. 4.
colligitur.

12. Hæc doctrina probat non solum, si dicta causa
finalis non adsit, seu ignoretur tempore, voti, votum non
obligare, sed etiam illa esset post factum votum, etiamsi
illam intendisset, & adesse scivisset vovens. Quare si to-
tus tuus finis vovendi peregrinationem Lauretanam fuit
ut Virginem saluaret, si casu Laureti deficeret sancta
Virginis Domus, deficeret & Votum.

13. Quod si affuerit duo fines principales, v.g. visita-
tio Virginis, & confessio facienda cum docto Confes-
sario Laureti commorante, deficiat autem alteruter ex
his, vel in alterutro erretur, non valebit votum, si per
modum unius, vovisti; quia jam tuus finis deest, at si non
per modum unius, sed separatim, valebit: quia jam con-
stitutus alter ex finibus, qui cum sit principalis, firmitatem
voti satis communicabit. Quod si alter finis dependen-
ter ab altero fuisset intentus, certè elanguere te eo, quò
est dependentia, elangueret, & votum. Exemplum est in
promissione, quam cum voto emisit Episcopus Trecenti-
na cap. Magna, de voto, de Hierosolymitana peregrina-
tione, animo obtinendi libertatem suæ Ecclesiæ à Co-
mune Campaniæ, ibidem commorante; ut enim mor-
tuum cum esse perlatum fuit, fuit & nulla iudicata pro-
missio. Dices, à Pontifex illud votum commutavit, ergo
publicatum fuit validum. Respondeo cum Sanchez lib. 4.
de cap. 2. num. 43. commutasse Pontificem ob dubium,
quod peregrinatio promissa fuisset independenter ab au-
tore Commis, vel ad maiorem conscientie securitatem.

14. Qua ratione autem dignoscendum, causane fi-
nalis sit, an motiva? Aliam regulam non habeo, nisi n. 8.
insinuatam, nempe id ex circumstantiis, & præsertim ex
animo voventis à prudenti esse iudicandum: nam in-
terdum vovens est ita affectus ad unum finem, qui vide-
tetur minus principalis, ut ipsi maxime præcipitur.

Quo modo error irriter, vel non irriter votum solem-
ne professionis, ut item Matrimonium, vide in superiori-
bus de juram. cap. 3. §. 5. à n. 25.

CAPUT XIV.

De Eo, cui fit Votum.

1. Tunc est Deus, quem per vota recognoscimus:
& ab omnium auctore impetrare bona quæpiam
intendimus. Ita Sanct. Thom. 2. 2. quasi. 88. art. 4. §. 5.
Quod si quis opus bonum Sanctis promittat, duplici
modo gerere potest. Ita idem ibidem, & passim. Doct.
Primo, ut ipsi testes voti, vel mediatotes, seu inter-
cessores apud Deum; & tunc quia principaliter Deus
est, qui fit promissio, votum in omni proprietate
nominabitur. Secundo, ut ipsi immediate colantur,
spectata eorum excellentia, & spectatis beneficiis per
ipsos alicui concessis; & tunc quia promissio ipsis
Sanctis principaliter præstatur, propriè votum non est,
sed late, & proportionaliter, non tamen illicitum est
fit vovere; licet enim ipsi possunt orari, immò adorari,
propter propriam dignitatem per cultum Dulce; ita &
propter eandem possunt ipsi promissiones: bonorum

Parti I.

operum fieri quæ omnino servandæ sunt; nam secus
committeretur peccatum specialiter constitutum con-
tra fidelitatem Sanctis debitam. Certè, sicut licet nobis
pater promissionem humanam, & politicam aliquod bo-
num opus homini spondere, ut: Promitto tibi me seju-
naturum, cur non ita licebit & Sancti? Ita Nau. c. 12.
n. 15. insio.

2. Dixi (is solè esse Deus) ut innuerem, Deum esse
ordinarium finem principalem voventium, quare cum
in professione Religiosorum dicitur votum fieri coram
Deo, Sanctis, & Prælato, Deus est, cui propriè fit votum.
Sancti sunt intercessores, vel mediatores, vel testes. Præ-
latus est, vel item testis, vel ut Minister acceptans loco
Dei. Ita D. Thom. Sanch. Azor. Suar. Bon. Val. apud Castr.
tom. 3. tra. 7. §. 4. 1. p. 7. n. 2.

CAPUT XV.

De Materia Voti.

1. Materia Voti possibilis esto, honesta, non indif-
ferens, nec impediens majus bonum, quæ in
sequentibus breviter enodabimus.

§. I. Materiam Voti possibilem esse oportet.

1. IN potestate voventis id, quod quis voveret, esse
debet: quia impossibile nulla est obligatio. Ita
S. Thom. 2. 2. q. 88. art. 2. aliique communiter. Si quis ta-
men videns rei impossibilitatem, illam vovet, non puto
peccatum mortaliter, Dei enim ipsa saltem gravis
hæc non videtur esse. Ita Castro Pal. 3. tr. 14. de voto, d. 1.
p. 9. §. 1. num. 14. Hinc votum de facto alieno, de non
moriendo, de non peccando, neque mortaliter, neque ve-
nialiter, & similia perinde se habent, ac si non fuissent
emissa. Solum in primo diligentia adhibenda tibi erit,
ut alius faciat rem à te promissam, is enim bonus sensus
est illius voti. Simile quid in secundo, si intenderis non
dare causam morti. In tertio an saltem obligeris ad par-
tem, nempe ad non peccandum mortaliter, quod in tua
est potestate, & alia quæ ad hoc votum de non peccan-
do pertinent, quia tale votum raro omitti solet, vide
apud Doctores ibid. à n. 6.

3. Quid de vovente, de 3, quæ separatim possibilia
sunt, unitim impossibilia, v.g. Si quis pro die hoc Domi-
nico voveat se inseriendum Hospitali; & pro eodem se
auditorium Confessiones: Respondeo, si simul per modum
unius vovit, quasi utrumque omnino voluerit exequi,
certè impossibilia vovit, atque adeò neutrum iure vovit:
At si simul, sed separabiliter, dico debere unum eligere,
sed cum distinctione, nam si unum ex his est de meliori
bono, quam alterum, illud de meliore valebit, & erit ob-
servandum, ita Sanch. in Dec. lib. 4. c. 5. n. 23. majus enim
bonum à Deo acceptari præsumitur: quòd si utrumque
votum æquale, vel quasi æquale continet bonitatem,
alterutrum licebit eligere, & observare, altero neglecto;
quæ tunc nulla est urgens ratio pro uno determinato.
Ita Sanch. ibid.

4. Nota, posse contingere, ut non simul, sed prius,
v. g. heri factum fuerit votum de uno, v. g. de inseriundo
Hospitali, & hodie de altero, v. g. de audiendis confes-
sionibus, quid erit tunc dicendum? Affero siue memor fue-
ris prioris voti, siue immemor, valere prius votum, & sic
in exemplo allato, valere illud de serviendo Hospitali,
illudque esse servandum. Ratio est, quia prius illud jam
fuit absolute validum, suamque obligationem induxit,
ergo non potest à superveniente deici.

5. Sanchez lib. 4. in Dec. cap. 5. num. 24. aliique do-
cent, quando votum postea, factum, v. g. hodie, est ma-
joris Dei obsequij, quam votum antea factum, v. g. he-
ri, prævalere posterius, utpote Deo gratius, ac negligi
debere prius, solum si sit dubium, quòdnam sit majus
bonum.